

ضوابط و مقررات عمومی در ارزشیابی مدارک دانشگاه های خارج از کشور
(برای ارزشیابی مدارکی که شروع دوره تحصیلی مربوط به آنها، بعد از اول ژانویه 2009 باشد)

- ماده 1:** در این مجموعه، واژه ها و عبارات زیر به جای مفاهیم مشروح مربوط به کار می روند:
- 1-1- **وزارت:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- 2-1- **اداره کل:** اداره کل امور دانش آموزان وزارت.
- 3-1- **مؤسسه:** هر یک از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی خارج از کشور.
- 4-1- **ارزشیابی:** تعیین ارزش علمی مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات خارجی به مأخذ یکی از مقاطع رسمی مورد تایید وزارت.
- 5-1- **اعتبارسنجی:** تعیین اعتبار علمی مؤسسات خارجی.
- 6-1- **مدت اقامت دانشجویی:** مدت زمانی که متقاضی ارزشیابی رسماً به عنوان دانشجو در کشور محل تحصیل (به استناد گذرنامه) اقامت داشته باشد. خاتمه اقامت دانشجویی در پایان دوره، تاریخ آخرین امتحان درسی و یا تاریخ انجام دفاعیه از پایان نامه/رساله منظور می شود.
- 7-1- **طول اسمی دوره:** مدت زمان دوره بر اساس تقویم آموزشی رسمی مؤسسه (جدول 1).

جدول 1 (طول اسمی و حداقل مدت اقامت دانشجویی برای دوره های تحصیلی مختلف)

دوره تحصیلی	طول اسمی دوره (ماه)	حداقل مدت اقامت دانشجویی (ماه)
کاردانی	24	18
کارشناسی سه ساله	36	27
کارشناسی چهارساله	48	36
کارشناسی ارشد ناپیوسته	24	18
کارشناسی ارشد پیوسته	60	45
دکترای سه ساله	36	27
دکترای چهارساله	48	36
سایر دوره ها	به تشخیص اداره کل	

- 8-1- **تحصیلات حضوری:** تحصیلاتی که برای انجام آن، مدت اقامت دانشجویی حداقل به میزان مندرج در جدول 1 باشد.
- 9-1- **تحصیلات نیمه حضوری:** تحصیلاتی که برای انجام آن، مدت اقامت دانشجویی کمتر از حداقل مدت اقامت (مندرج در جدول 1) و بیش از نصف طول اسمی باشد.
- 10-1- **تحصیلات غیرحضوری:**
- الف:** تحصیلات مکاتبه ای¹، از راه دور²، مجازی³، الکترونیکی⁴، مبتنی بر اینترنت⁵ و مانند آنها
- ب:** تحصیلات با مدت اقامت دانشجویی کمتر از نصف طول اسمی دوره مطابق جدول 1
- ماده 2:** برای ارزشیابی مدارک، علاوه بر ضوابط و مقررات عمومی، رعایت ضوابط خاص هر کشور (مندرج در آدرس اینترنتی http://www.msrt.ir/sites/Grad_Dept/book.aspx) نیز الزامی است.
- ماده 3:** مدارک دانشگاهی حاصل از تحصیلات نیمه حضوری در هیچیک از انواع دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد قابل ارزشیابی نیست.

1-3- شرایط لازم برای بررسی و ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی ناشی از تحصیلات نیمه حضوری در مقطع دکتری :

الف) داشتن استاد راهنمای داخلی (از اساتیدی که در دانشگاه های دولتی داخل کشور مجاز به داشتن دانشجوی دکتری می باشند) از ابتدای تحصیل با تایید معاونت آموزشی دانشگاه. پرداخت هزینه های مربوط (به تشخیص دانشگاه) به عهده دانشجو است.

ب) احراز توانمندی های علمی- پژوهشی و حرفه ای متقاضی (از طریق اخذ آزمون، مصاحبه، برگزاری جلسه دفاعیه، بررسی پایان نامه و رساله، درخواست مقاله و یا

* هر مقاله باید دارای شرایط ذیل باشد:

- در نشریات معتبر علمی- پژوهشی و با نمایه بین المللی به چاپ رسیده باشد (مقالات ارائه شده در کنفرانس ها- هرچند که نمایه بین المللی داشته باشند- احصاء نمی شود).
- دانش آموخته مؤلف اصلی آن باشد.
- موضوع آن، هم راستا با رساله دکتری باشد.
- مقالات توسط حداقل دو عضو هیأت علمی متخصص در رشته مربوط بررسی و تألیف آنها توسط متقاضی احراز گردد.

ماده 4: مدارک دانشگاهی حاصل از تحصیلات غیر حضوری در هیچیک از انواع دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری قابل ارزشیابی نیست.

ماده 5: ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی تحت عناوین "حضوری" و "نیمه حضوری" (صرفاً برای مقطع دکتری و مطابق با ماده 3) انجام می شود. درج عبارت "نیمه حضوری" در ارزشنامه های مربوط ضروری است.

ماده 6: اعتبار علمی مؤسسات (و نیز شعب آنان در سایر کشورها) بر مبنای نظر "مرجع قانونی ذیربط" در کشور (های) متبوع و نظر کارشناسی اداره کل امور دانش آموختگان تعیین می گردد.

ماده 7: مدارک تحصیلی با توجه به مدارک پیش نیاز به شرح ذیل ارزشیابی می شوند.
7-1- مدارک تحصیلی خارجی در سطح کارشناسی که منحصراً از مؤسسات معتبر اخذ شده باشند با ارائه مدرک دیپلم رسمی دوره متوسطه قابل ارزشیابی خواهند بود.

7-2- مدارک تحصیلی خارجی در سطح کارشناسی ارشد یا دکتری از مؤسسات معتبر که مستقیماً و بدون اخذ مدارک تحصیلی قبلی اخذ شده اند بر اساس نظر مدیر کل امور دانش آموختگان، کمیسیون و یا شورای ارزشیابی و با توجه به نظام آموزشی متعارف در مؤسسه محل تحصیل، فاصله زمانی شروع به تحصیل تا فراغت از تحصیل با رعایت کامل ماده 3 و در صورت لزوم با ارزیابی توانمندی های علمی، پژوهشی و حرفه ای قابل ارزشیابی خواهند بود.

7-3- در مورد آندسته از دانش آموختگانی که با مدرک دارای ارزش استخدامی و یا معادل، در یکی از مؤسسات معتبر ادامه تحصیل داده و مدرک بالاتر اخذ نموده اند، مدرک موردنظر به مأخذ مقطع مربوط قابل ارزشیابی است.

ماده 8: مدارک تحصیلی مربوط به برخی رشته های هنری، صنعتی و مانند آنها که علاوه بر دروس نظری، مهارت‌های حرفه ای خاصی نیز از سوی مؤسسه محل تحصیل به دانشجویان ارائه می شود، مشروط به اعتبار مؤسسه، بر اساس ضوابطی که به تصویب شورای ارزشیابی خواهد رسید به مأخذ یکی از مقاطع رسمی با قید واژه "حرفه ای" قابل ارزشیابی خواهد بود.

ماده 9: حذف واژه "معادل" از مدارک مربوط به مقاطع کارشناسی و بالاتر که قبلاً ارزشیابی شده اند، در صورت تکمیل مقطع بالاتر در مؤسسه معتبر و دریافت مدرک نهائی و یا کسب حداقل هشتاد درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آزمون ورودی مقطع بالاتر در داخل کشور امکان پذیر است.

9-1- حذف واژه "معادل" آن دسته از مدارک تحصیلات خارجی که قبلاً به مأخذ "معادل کارشناسی" ارزشیابی شده حسب درخواست متقاضی با رعایت دو شرط زیر نیز قابل بررسی است.

- مدرک مورد نظر در سطح کارشناسی باشد.

- طول دوره حداقل چهار سال باشد.

ماده 10: تحصیلات ناتمام حسب ضوابط آموزشی مؤسسه محل تحصیل به صورت ذیل قابل ارزشیابی خواهد بود.

10-1- تحصیلات ناتمام دوره های کارشناسی، در صورت گذراندن حداقل پنجاه درصد واحدهای درسی یا معادل آن در نظام آموزشی سالانه حداکثر به مأخذ "کاردانی" قابل ارزشیابی است.

10-2- تحصیلات ناتمام دوره های کارشناسی ارشد پیوسته "چنانچه متقاضی دروس لازم در سطح کارشناسی را گذارنده باشد در صورت تایید کمیسیون و شورا حداکثر به مأخذ "کارشناسی" قابل ارزشیابی است.

ماده 11: ارزشیابی مدارک صادره از مؤسسات معتبر، بسته به کشور و مؤسسه محل تحصیل، نظام آموزشی، طول و کیفیت تحصیل، می تواند حسب نظر مدیرکل، کمیسیون و یا شورای ارزشیابی از طریق ارزیابی توانمندی های علمی، پژوهشی و حرفه ای متقاضی (انجام مصاحبه، اخذ آزمون، برگزاری جلسه دفاعیه، بررسی پایان نامه

و رساله، درخواست مقاله و یا بررسی نتایج عملی و قابلیت‌های حرفه ای) صورت پذیرد.
ماده 12: مدارک تحصیلات خارجی در چارچوب مقاطع رسمی داخل کشور ارزشیابی می شود. کمیسیون های ارزشیابی در تعیین عنوان رشته تحصیلی، رشته و گرایش تحصیلات پیشین را نیز مد نظر قرار می دهند.

ماده 13: مدارک رشته های مرتبط با "زبان و ادبیات فارسی" از کلیه دانشگاه های خارجی که مورد تایید وزارت متبوع باشند با بررسی کیفی برابر ضوابط و مقررات عمومی ارزشیابی قابل بررسی و ارزشیابی می باشد.

ماده 14: ارزشیابی مدارک "زبان خارجی ثالث" بنا به تشخیص کمیسیون و با بررسی کیفی انجام می گردد.
ماده 15: مدارک دوره های شش ساله تحصیل (MVM⁶) در صورت ارائه پایان نامه و گذراندن 220 واحد، "دکترای عمومی حرفه ای دامپزشکی" و بدون ارائه پایان نامه، "کارشناسی ارشد دامپزشکی" ارزشیابی می گردد.

ضمناً مدارک دوره های پنج ساله دامپزشکی با ارائه پایان نامه، "کارشناسی ارشد دامپزشکی" ارزشیابی می شود.

ماده 16: مدارک دوره (Doctor of Business Administration) DBA چنانچه متضمن دفاع از رساله بوده باشد به ماخذ دکتری و در غیر این صورت با ارائه حداقل یک مقاله کامل (Full Paper) در زمینه رشته تحصیلی، که متقاضی مولف اصلی آن بوده و در نشریات معتبر دارای نمایه (Index) بین المللی چاپ شده باشد، به ماخذ دکتری قابل بررسی و ارزشیابی خواهد بود.

ماده 17: مدارک صادره از دانشگاه هایی که از نظر وزارت متبوع غیرمعتبر ولی از نظر "مرجع قانونی ذیربط" در کشور متبوع خود معتبر باشند به شرح ذیل قابل بررسی و ارزشیابی می باشند.

الف) مدارک دوره های کاردانی به شرط دارا بودن دیپلم کامل متوسطه از ایران یا کشور مربوط، براساس ضوابط و مقررات عمومی ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی به ماخذ کاردانی قابل بررسی و ارزشیابی است.

ب) مدارک دوره های کارشناسی در صورت احراز هریک از شرایط ذیل براساس ضوابط و مقررات عمومی ارزشیابی مدارک تحصیلی خارجی به ماخذ کارشناسی قابل بررسی و ارزشیابی است.

ب-1) از طریق معرفی به یکی از دانشگاه های دولتی، غیر انتفاعی، پیام نور و جامع علمی- کاربردی جهت تعیین سطح و تکمیل واحد (در صورت ضرورت حداکثر تا 40 واحد از دروس اصلی و تخصصی با توجه به نظر دانشگاه پذیرنده).

ب-2) قبولی در آزمون جامع مربوط به مدارک معادل کارشناسی توسط سازمان سنجش آموزش کشور.
ب-3) شرکت در آزمون ورودی کارشناسی ارشد در داخل کشور و کسب حداقل هشتاد درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده در رشته مربوط.

ب-4) در صورت تمایل متقاضی، مدرک کارشناسی مورد نظر به ماخذ کاردانی (یک مقطع پایین تر) قابل بررسی و ارزشیابی است.

این مصوبه صرفاً ناظر به مدارک صادره از دانشگاه هایی است که از نظر مسئولین ذیربط در کشور خارجی مورد نظر (مانند وزارت علوم) به عنوان یک موسسه آموزش عالی معتبر شناسائی شده باشند.

ماده 18: بررسی و ارزشیابی مدارک مقطع دکتری رشته های مربوط به زبان و ادبیات (عربی، روسی و ...) که بنا به ضوابط مربوط نیازمند انتشار مقاله در نشریات دارای نمایه بین المللی است، می تواند در قبال ارائه مقالات چاپ شده در نشریات علمی- پژوهشی معتبر در کشورهای مربوط (کشورهای عربی، روسیه و ...) انجام پذیرد.

ماده 19: هر گونه درخواست تجدید نظر و یا اعتراض در رابطه با عناوین اعطایی در ارزشیابی، صرفاً تا یک سال پس از صدور گواهی قابل بررسی است. صدور ارزشنامه طی این مدت منوط به امضای تعهدنامه مبنی بر اعلام موافقت کتبی متقاضی با رای صادره و نیز پرداخت وجه مربوط به الصاق تمبر (به استناد دستورالعمل وزارت امور اقتصادی و دارائی) خواهد بود. بدیهی است پس از صدور ارزشنامه هیچگونه اعتراضی قابل قبول نخواهد بود.

ماده 20: برای ارزشیابی، ارائه مدارک مندرج در [تفاضنامه](#) و تکمیل [کار برگه های](#) مربوط الزامی است.

- 1- By Correspondence
- 2- Distance Learning
- 3- Virtual
- 4- E-Learning
- 5- Web-based
- 6- Master of Veterinary Medicine.